

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

JARDno-2022-1458

Lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategian keskeisistä periaatteista

Lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategian keskeisistä periaatteista

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä muuttuu hyvinvointialueeksi 1.1.2023, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän toiminnan lisäksi hyvinvointialueelle siirtyy Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä Ridasjärven päihdehoitokeskuksen toiminta, osia Eteva kuntayhtymän toiminnasta sekä kunnista koulupsykologeja ja -kuraattoreita.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen strategialuonnos toimitettiin sidosryhmille lausunnolle elokuussa 2022. Järvenpään kaupunginhallitus lausui Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen strategialuonnoksesta kokouksessaan 5.9.2022 (§213).

Strategiakokonaisuuteen tullaan sisällyttämään täydentävinä osina palvelustrategia ja pelastustoimen palvelutasopäätös. Palvelustrategiassa tulee kuvata periaatteita, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus. Hyvinvointialue pyytää nyt ajatuksia ja näkemyksiä sidosryhmiltä palvelustrategian laatimisen tueksi.

Kommentoitavana oleva palvelustrategialuonnos sisältää palvelujen järjestämisen keskeiset periaatteet. Palvelustrategiaan tullaan sisällyttämään myös strategiakokonaisuutta tukevia avainmittareita, jotka ovat parhaillaan valmistelussa osana hyvinvointialueen strategiamittaristoa. Strategian toimeenpano konkretisoidaan myöhemmin erillisillä toimeenpanosuunnitelmilla. Jokaisen sidosryhmän toivotaan laativan yhden yhteisen vastauksen keskeisistä periaatteista 4.11. mennessä. Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa, muodostuuko palvelustrategian keskeisistä periaatteista hyvinvointialueen palveluiden strategista järjestämistä oikean suuntaisesti ohjaava kokonaisuus. Vastaukset tullaan huomioimaan osana palvelustrategian valmistelua. Luonnos palvelustrategian keskeisistä periaatteista on esityslistan liitteenä.

Strategiakokonaisuutta valmistellaan eteenpäin siten, että se on valmis Keski-Uudenmaan aluevaltuuston käsittelyyn joulukuussa 2022.

Järvenpään kaupungin lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategiasta

Järvenpään kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua palvelustrategialuonnokseen.

Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa on otettava huomioon 22 §:ssä tarkoitettut sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämisvastuulleen kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Hyvinvointialueen asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista palvelustrategian laadinnassa säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 29 §:ssä. Hyvinvointialueen on julkaistava palvelustrategiansa julkisessa tietoverkossa.

Hyvinvointialueella laadittava palvelustrategia on tärkein asiakirja hyvinvointialueen strategian rinnalla. Palvelustrategiassa asetetaan tavoitteet strategiakaudella tuotettavien palveluiden määrälle, laadulle, saatavuudelle ja kustannuksille.

Sidosryhmien lausunnon antamiselle varattu aika on lyhyt ja asian käsittely laajasti kunnan eri foorumeilla ja toimielimissä ei ole ollut mahdollista. Koska kyseessä on merkittävä asiakirja, on valmistelulle annettava riittävästi aikaa ja palvelustrategian valmistelu on tehtävä huolellisesti.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelustrategiassa on kuvattu 12 keskeistä periaatetta palveluiden järjestämisessä. Palvelustrategiaan tullaan sisällyttämään myös mm. strategiakokonaisuutta tukevat avainmittarit. Palvelustrategian muu sisältö ei kuitenkaan ole ollut käytettävissä lausuntoa annettaessa. Siitä syystä joudumme antamaan lausunnon vaillinaisin tiedoin.

Palvelustrategian 12 keskeisintä periaatetta:

1. Monituottajuusmalli
2. Vertailtavuus
3. Strategisten hankintojen kyvykkyys
4. Valvonta ja sopimusohjaus
5. Verkostoyhteistyö
6. Asukkaiden ja henkilöstön osallisuus
7. Markkinoiden kehittäminen
8. Kevennetty palvelurakenne
9. Asiakasohjaus ja palveluiden yhteensovittaminen
10. Riittävä omapalvelutuotanto
11. Ekologinen kestävyys palvelutuotannossa
12. Palvelujen verkosto

Strategiaan tulee kirjata, kuinka palvelustrategian keskeisimmät periaatteet aiotaan saavuttaa ja antaa palvelulupaus. Keskeisimmät periaatteet tarkastelevat palvelustrategiaa monipuolisesti eri näkökumista. Periaatteita on kuitenkin paljon ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

osa niistä olisi yhdistettävissä (esim. monituottajuusmalli ja riittävä omapalvelutuotanto). Talous ja palveluiden kustannusvaikuttavuus kannattaa nostaa yhdeksi keskeiseksi periaatteeksi. Palvelustrategian valmistelussa olisi ollut hyvä ottaa mukaan eri sidosryhmien edustajia, niin kuntien, 3. sektorin toimijoiden kuin myös yksityisen palvelusektorin yrittäjien ja yritysten.

Keskeisimmissä periaatteissa 1. mainitaan monituottajuus määrittelemättä sitä tarkemmin. Palvelustrategiassa tulisikin määritellä, mitkä palvelut hyvinvointialue tuottaa tai pyrkii tuottamaan itse, mitä palveluita yritykset tai kolmas sektori tuottavat tai niiden odotetaan tuottavan. Kaupungin elinvoiman näkökulmasta näemme palvelustrategian periaatteen mahdollistavan toimintaedellyksiä paikallisille ja alueellisille yrityksille.

Keskeisimmässä periaatteessa 5 Verkostoyhteistyö kuvataan, että ”verkostoyhteistyössä järjestäjä saa tehtävänsä tukea laajalta verkostolta. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Uudenmaan alueen hyvinvointialueet HUS ja kunnat. Alueellista turvallisuutta kehitetään yhteisten valmius ja varautumissuunnitelmien kautta”. Kunnat haluavat edelleen toimia yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Kokonaisvaltainen näkemys kunnan roolista yhteistyökumppanina hyvinvointialueen kanssa olisi tärkeää tuoda esille, vaikka sitä varmasti kehitetään monissa eri työryhmissä hyvinvointialuevalmistelussa. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluissa yhteistyö kaupungin opetus- ja kasvatustalouden kanssa on keskeistä.

Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös 3. sektorin toimijat, jotka on hyvä mainita myös verkostoyhteistyötahoina.

Keskeisimmässä periaatteessa 6. Asukkaiden ja henkilöstön osallisuus määritetään, että ”palvelut muotoillaan asukkaiden tarpeiden mukaisesti yhteydenottotapoja rajaamatta. Osallisuus omaan hoitoon ja palveluun lisää yksilön ja yhteisön hyvinvointia ja vähentää syrjäytymisen riskiä. Asukkaat ja henkilöstö osallistuvat palveluiden muotoiluun osana niiden kehittämistä”. Asukkaiden ja yhteisöjen mukanaolo palveluiden muotoilussa ja kehittämisessä on äärimmäisen tärkeää. Hyvinvointialueen tulee huolehtia siitä, että kunnan, yrittäjien ja kolmannen sektorin näkökulma ja osaaminen hyödynnetään alueen palvelustrategian valmistelussa, käytännön toteuttamisessa ja tulosten arvioinnissa.

Keskeisimmässä periaatteessa 8. kuvataan miten ”palvelutuotannossa panostetaan matalan kynnyksen ja kevyen palvelurakenteen palveluihin, jotta raskaiden palveluiden toteuttamiseen jää riittävästi resursseja”. Suuruus ja keskitetty palvelu ei kaikissa tapauksissa tuo etua tai tehokkuutta. Matalan kynnyksen ennaltaehkäisevistä palveluista tulisi pitää kiinni ja pieniin asioihin on saatava apu lähellä ja nopeasti.

Periaate 9 määrittää asiakasohjausta ja palvelujen yhteensovittamista. ”Lähineuvonta toteutuu yhdenvertaisesti ja yksilöllisesti. Palvelukokonaisuudet suunnitellaan yksilöllisesti ja asiakaslähtöisesti niin, että saat tarvitsemasi palvelun oikeaan aikaan, oikeassa paikassa ja oikean ajan.” Kuntalaisen ja palveluiden käyttäjien näkökulmasta tämä on keskeisimpiä periaatteita. Etenkin heikoimmassa asemassa olevien, ikäihmisten ja erityisryhmien kohdalla tämä on erityisen tärkeää. Palvelustrategiassa tulee huomioida palvelujen aito saavutettavuus ja esteettömyys. Lisäksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

ennaltaehkäiseviä palveluja ja varhaisen tuen toimintamalleja tulee innovoida ja vahvistaa yhteistyössä kuntien, kolmannen sektorin toimijoiden ja yritysten kanssa. Palveluiden aito yhteensovittaminen (integraatio) vaatii avointa vuoropuhelua ja sopimista eri toimijoiden kesken.

Periaatteessa 10 riittävä oma palvelutuotanto kuvataan seuraavasti: "Emme tee peruuttamattomia palveluratkaisuja. Häiriötilanteisiin varaudutaan riittävällä omalla palvelutuotannolla." Hyvinvointialueen riittävä palvelutuotanto on määritettävä palveluiden saavutettavuus ja asiakkaiden ja asukkaiden tarpeet huomioiden. Palvelutuotannossa tulee huomioida kuntien erilaisuus ja erilaiset palvelutarpeet. Eri kuntien asukkaita ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan asuinkunnasta tai -paikasta riippuen.

Kaupunki pitää tärkeänä kohtaa 12. palvelujen verkosto etenkin palveluiden käyttäjien ja kunnan asukkaiden näkökulmasta. Periaatteen mukaan "palveluja kootaan moniammatillisesti yhtenäisiksi palveluketjuiksi. Tämä mahdollistaa hyvin toimivat ja saumattomat palvelukokonaisuudet. Lähipalveluiden saatavuus ja saavutettavuus turvataan useilla eri palvelumuodoilla. Lähipalvelu tuottaa käyttäjälleen enemmän lisäarvoa kuin vastaava keskitetty palvelu ollen samalla toiminnallisesti ja taloudellisesti kustannusvaikuttava ratkaisu". Asukkaiden ja asiakkaiden yhdenvertaisuus ja tarpeet tulee huomioida palveluiden verkostoa tarkasteltaessa. Etenkin haavoittuvimmassa asemassa olevat, ikäihmiset ja erityisryhmät tarvitsevat lähipalveluita ja heidän mahdollisuutensa sähköisten palveluiden käyttöön voi olla muita asiakasryhmiä pienemmät. Ikäihmisten, ja etenkin erittäin iäkkäiden ikäihmisten, määrä tulee lähivuosina kasvamaan räjähdysmäisesti ja heidän mahdollisuutensa käyttää digipalveluja ovat rajalliset myös tulevaisuudessa. Lähipalvelut ja sote-palveluiden palvelupisteet tulisi kuvata palvelustrategiassa, sillä sote-palveluiden saavutettavuudella on iso merkitys erialueiden ja kuntien pito- ja vetovoimaan. Alueiden erilaisuus ja paikallisuus tulisi ymmärtää nykyistä paremmin. Lähipalveluiden merkitys korostuu, sillä jos palvelu ei ole saavutettava voi asiakkaan vaiva, sairaus tai ongelma pahentua, kun asiakas ei pääse palveluun.

Lausunto on käsitely Järvenpään kaupungin johtoryhmässä 2.11.2022.

Päätöksen peruste

Järvenpään kaupungin hallintosääntö (KV 21.6.2021 § 53)

Hyvinvoinnin palvelualueen toimivallan siirtäminen (Hyvo 4.5.2022 § 25)

Päätös

Järvenpään kaupunki antaa kuvauksen mukaisen lausunnon asiasta.

Tiedoksi

Keusote, kirjaamopalvelut

Allekirjoitus

hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaja Kirsi-Marja Karjalainen

Järvenpää

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
johtaja

kunnallisia

JÄRVENPÄÄ

Ote viranhaltijapäätöksestä 5 (7)

03.11.2022

§ 9

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo

Päätös pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa (www.jarvenpaa.fi) 3.11.2022

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi 3.11.2022

JÄRVENPÄÄ

Järvenpää

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
johtaja

kunnallisia

Ote viranhaltijapäätöksestä 6 (7)

03.11.2022

§ 9

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§ 9

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen **kaupungin hallitukselle**.

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Järvenpään kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivänä kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on:

Järvenpään kaupunki / kirjaamo
Kaupunginhallitus

Osoite: Hallintokatu 4, PL 41, 04401 Järvenpää
Sähköposti: kirjaamo@jarvenpaa.fi

Puh. vaihde: (09) 27 191

Kirjaamo on avoinna ma-to klo 9.00-15.00 ja pe klo 9.00-13.00.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös kaupungin asiakaspalvelupisteeseen os. Seutulantie 12, 04401 Järvenpää. Avoinna ma-ke klo 9.00-15.00, to 9.00-16.00 ja pe 8.00-13.00. Arkkipyhän aattona asiakaspalvelupiste noudattaa perjantain aukioloaikaa. Jos oikaisuvaatimuksen viimeinen päivä on arkkipyhän aatto, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös pyydetään antamaan tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Järvenpään kaupungin kirjaamosta.